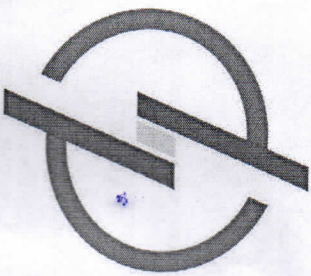

“ХУДУДИЙ ЭЛЕКТР ТАРМОКЛАРИ” АЖ

“ХОРАЗМ ХУДУДИЙ ЭЛЕКТР ТАРМОКЛАРИ”
АКЦИДОРЛИК ЖАМИЯТИ

**ЮРИДИК ШАХСЛАР УЧУН
ЭЛЕКТР ТАЪМИНОТИ
ШАРТНОМАСИ**

№

260518

Қўра Регавозовна Ё

сўраи исхалаш.

Реактив энергиянинг шартномавий миқдори реактив энергиянинг истисолдй қиймати билан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Реактив энергиянинг хар бир ҳисобот даври учун истисолдй қиймати, шартномада кўрсатилган ва ўрнатилган тартибда аниқлангандан қуяват коэффициентининг олтимал миқдори ҳисобга олиниб, ушбу давр учун актив энергиянинг шартномадаги миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Уланган қуяватидан катъий назар, крипто-актив ва майнинг соҳасида фазолиятни амалга оширувчи Истеъмолчилар (турли криптовалюталарда янги бирликлар ва комиссия йиғимлари форматига мукофот олиш имконини берадиган тақсимлаш платформасини тавминлаш ва янги блоклар яратиш бўйича фазолият) фойдаланган электр энергияси учун тўловларни тегишли тариф турруҳига асосан белгиланган тарифга нисбатан 3 баробар ўсувчи коэффициентга мувофиқ тўлайди.

3.3. Бир неча тариф турруҳларига мансуб Истеъмолчи билан ҳисоб-китоблар, хар бир тариф турруҳига алоҳида ўрнатилган ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичлари бўйича амалга оширилади.

3.4. Тавминотчи корхона Истеъмолчи (ёки унинг вақили) билан биргаликда истеъмоли қилинган электр энергиясининг амалдаги миқдорини аниқлаш учун улардаги электр энергиясини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини хар ойда ёзиб олиши ва зарур бўлганда электр энергиясини ҳисобга олиш приборларини улаш схемасини текшириб кўриши ваколатига эга.

Тавминотчи корхона Истеъмолчи билан биргаликда ҳисоб-китоб даври тугалгандан сўнг (мавжуд вазиятда келиб чиққан ҳолда) ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини хар ойда ёзиб олади ва ушбу Шартноманинг 5-иловасига мувофиқ шаклда энергия сарфи бўйича ҳисобот тўзлади. Истеъмолчи томонидан электр энергияси сарфи тўғрисида Тавминотчи корхонага белгиланган шакл бўйича ўз кўли билан, факсимиль, электрон ёки почта алоқаси орқали тақсим этилган ҳисобот ҳам истеъмоли қилинган амалдаги ҳажминини аниқлаш учун асос бўлиб хизмат қилади.

Бунда, тўловларни табақалаштирилган тарифда амалга оширилган Истеъмолчилар бўйича электр энергияси сарфи бўйича ҳисоботда фойдаланилган электр энергияси (актив ва реактив) тўлиқ ҳажмидан ташқари тизга, ярим тизга ва тунги пайтларда фойдаланилган электр энергияси ҳажмлари алоҳида ҳам кўрсатилиши шарт.

Электр энергиясини ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган тизмини (кейинги ўринларда ЭХНАТ деб аталади) жорий этилган истеъмолчиларда ҳисобга олиш приборларидаги кўрсаткичлар автоматлаштирилган тизмининг техник параметрларига мувофиқ, бирок бир ойда камидан бир марта ёки истеъмолчининг буюртмаси бўйича ёзиб олинади.

3.5. Электр энергияси учун амалдаги тарифлар ўзгарган тақдирда, худудий электр тармоқлари корхонаси уларнинг кучга киришидан камидан 15 кун олдин карорини оммавий ахборот воситаларида эълон қилади.

Бунда электр энергияси учун тарифлар ўзгарган санадан катъий назар, электр тавминоти шартномаси ўз кучида қолади ва истеъмолчи фойдаланилган электр энергияси учун янги тариф кучга кирган кундан бошлаб ҳақ тўлашга мажбурдир.

Тариф ўзгарган тақдирда, истеъмолчилар электр энергияси (шу жумладан актив ва реактив энергия)нинг аввас тарикасида тўланган ҳажми учун тўлов кундан бошлаб кейинги бир ойдан ортик бўлган мuddатда кўшимча тўлов тўлашдан озода этилади.

Арифметик хатоликлар, тарифларни нотўғри кўлдан туфайли пайдо бўлган кам ва ортикача тўловлар тегишли тариф бўйича кВт/соатларда қайта ҳисоблаб

чиқилади ва Тавминотчи корхона томонидан даъво мuddати доирасида кўрсаткичлардаги тафовут ёки кўшимчалар билан биргаликда ҳисобга олинади.

3.6. Истеъмолчига электр энергияси етказиб бериш 70 физ олдидан ҳақ тўлаш асосида амалга оширилади.

ЭХНАТга уланган ёки олдидан ҳақ тўлаш қурилмаси ва ҳисобга олиш приборига эга бўлган Истеъмолчиларга электр энергияси етказиб бериш олдидан тўланган тўлов доирасида амалга оширилади.

Бунда, ҳисоб-китобни 50 физ олдидан ҳақ тўлаш асосида амалга ошириш хоҳишини билдирган истеъмолчилар ҳисоб-китоб амалга ошириладиган даврни кўрсатиб ҳисоб-китоб даври бошланганидан камидан 5 кун олдин билдирги тартибда Тавминотчи корхонага мувожабат қилганлари тақдирда электр энергияси истеъмолчиларга 50 физ олдидан ҳақ тўлаш асосида етказиб берилишига йўл қўйилади. Олдидан ҳақ тўланган ҳамда 50 физ олдидан ҳақ тўлаётган истеъмолчилар томонидан ойнани охиригача яқиний ҳисоб-китоб амалга оширилмаган ҳолларда мавжуд Истеъмолчига нисбатан электр тармоқларидан тўлиқ узатишга бўлган чоралар кўрилади.

3.7. Тавминотчи корхона Истеъмолчининг энергия сарфи тўғрисидаги ҳисоботи асосида белгиланган тартибда ҳисоб-китобни амалга оширади ва беш кун ичида тўлов амалга ошириш учун ҳисоб-фактура ва тўлов ҳисоб-варани тақдим этади.

Истеъмолчи турли тариф турруҳларига тегишли бўлган бир неча объектга эга бўлса, хар бир тариф турруҳи учун тариф кўрсатилган ҳолда умумий ҳисоб-фактура тақдим этилади.

Тавминотчи корхона томонидан махсус дастурий махсулот орқали ҳисоб-фактура ва тўлов ҳисоб-варани шакллантирилади ҳамда Истеъмолчи тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилган ҳолда электрон рақамли имзо билан тасдиқлашиб, оператор орқали роуминг операторига юборилади. Агар махсус дастурий махсулот орқали етказиш имконият мавжуд бўлмаса ҳисоб-фактура ва тўлов ҳисоб-варани ёзма шаклда беради.

(Асос: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 25.06.2019 йилдаги 522-сонли "Ўзaro ҳисоб-китоблар тизимида электрон шаклдаги ҳисобовар-фактуралардан фойдаланишнинг тикомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги қарори)

3.8. Ҳисобга олиш прибори ушбу Шартноманинг 3-илоvasига мувофиқ электр тармоқларининг мансублик баланси бўйича фарқлаш даволатномаси ва томонларнинг эскилтувация жавобгарлиги асосида аниқлангандан электр тармоқнинг мансублик баланси четарасида ўрнатилмаганда, четарадан ҳисобга олиш прибори ўрнатилган жойига ҳақ бўлган улашқанда энергиянинг технология сарфлини ҳажми Истеъмолчи билан биргаликда ҳисоблаш йўли орқали аниқланади ва ушбу Шартноманинг 4-илоvasига мувофиқ даволатномда кўрсатилган ва электр тармоқнинг баланси бўйича мансублигига қароб худудий электр тармоқлари корхонасининг ва истеъмолчининг ҳисобига ўтказилади. Хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари ва коммунал-эскилтувация ташкилотлари бундан мустасно.

Бунда, 750 кВт ва ундан юқори қуяватга уланган, табақалаштирилган тарифда тўловларни амалга оширилган Истеъмолчи учун энергиянинг технология сарфлини ҳажми сулжанинг тизга, ярим тизга ва тунги пайтлари учун алоҳида аниқлашиб, мутаносиб равишда жами олинган электр ҳажмининг тегишли пайтларига тўлов ҳақини ёзиш учун кўшиб борилади (6-7-илоvasиларни реактив қуяватга эга ва технология бронли истеъмолчилар тўлдирди).

3.9. Электр энергияси ягона электр энергетика тизимидан транзит бўйича Истеъмолчининг электр тармоғи орқали худудий электр тармоқлари корхонасининг электр тармоғига узатилади. Истеъмолчи тармоқларидаги электр энергияси

технологик сарфининг бир қисми. Истеъмолчининг электр тармоғига келиб тушган электр энергиясининг умумий миқдорида нисбатан ҳудудий электр тармоқлари қорхонасининг электр тармоғига истеъмолчи томонидан узатишган электр энергияси миқдорида мутаносиб равишда, яъна электр энергетика тизимининг электр тармоқларидати технология жарағида ўтказилди.

3.10. Электр энергияси сарфи тўғрисидаги ҳисобот Истеъмолчи томонидан тақсим этилмаган тақдирда, Ташминотчи қорхона томонидан электр энергияси (шу жумладан актив ва реактив энергия) истеъмолчининг шартномавий миқдори бўйича ёки ўтган ҳисоб-китоб давр учун электр энергияси истеъмолчининг ўртача суққалик амалдаги миқдори тўғрисидаги маълумотлар асосида ҳисоб-китоб қилинади.

Бунда ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичлари назорат тартибда Ташминотчи қорхона томонидан ёзиб олингандан кейин амалда истеъмол қилинган электр энергияси учун қайта ҳисоб-китоб қилинади. Қайта ҳисоб-китоб Истеъмолчи ёки унинг вақили иштирақда ёҳуд унинг иштирокисиз белгиланган тартибда амалга оширилади.

3.11. ЭХНАТнинг жорий этилиши муносабати билан Истеъмолчининг ҳисобга олиш приборларидати кўрсаткичлар автоматлаштирилган тизимнинг техник параметрларига мувофиқ, бирок бир ойда қаида бир марта ёки Истеъмолчининг буюртмаси бўйича ёзиб олинди.

Ташминотчи қорхона Истеъмолчининг шахсий ҳисоб-рақам ва ҳисобга олиш приборларининг ҳолати ҳақида батафсил маълумотлар доимий асосда шиклангирлиши ва игораларо электрон ҳамкорлик қилиш тизимига реал вақт режимида юборилишини таъминлайди.

3.12. Шартномада ҳисоб-китоб даври учун кўрсатилган энергия миқдордан 5 фоиздан ортиқ миқдорда энергия истеъмол қилганда, Истеъмолчидан шартномада кўрсатилган тарифнинг 1.15 баравари миқдорда тўлов ундирилади.

Истеъмолчининг электр энергияси ҳақини тўлаш, реактив энергия қомпенсацияси учун тарифга устамадар, шунингдек, ноконуний фойдаланган электр энергияси қайта ҳисоб-китоби ва пена бўйича қарзи бўлган тақдирда, унинг аниқ тўлови ҳисобга ўтказилган маблаглари қарзини қоплашга йўналтирилади ва аванс тўлови (олдиндан ҳақ тўлаш) сифатига ҳисобга олинмайди.

Истеъмолчи шартномада кўрсатилган электр энергияси ҳажминини тўлик истеъмол қилмаган тақдирда, аванс тарикасида тўланган маблаглар қайтариб берилмайди ва электр энергия учун кейинги ҳисоб-китобларда ҳисобга олинди.

Ҳисоб-китоб ойнадан кейинги календар ой тугатган қарздорлик тўлов муддати ўтган деб ҳисобланади ва тўлов муддати ўтган ҳар бир кун учун Истеъмолчига тўлов муддати ўтган сўманинг 0,1 фоизи миқдорда, электр энергияси маҳсуб ёзилганда, етказиб берилган қорхоналар учун эса 0,2 фоиз миқдорда пена ҳисобга ёзилди. Бунда пенининг умумий миқдори, муддати ўтган тўловнинг 50 фоизидан ошмаслиги лозим.

3.13. Истеъмолчи ва Ташминотчи қорхона ҳар ойда ҳисоб-китоб даври тамом бўлгандан кейин беш кун мобайида ўзаро ҳисоб-китобларнинг таққослаш даволатномасини тузади.

3.14. Истеъмолчинини қуйидаги ҳолларда электр тармоқларидан узилди:
ҳисоб-китоблар ўз вақтида амалга оширилмаганлиги оқибатига фойдаланган электр энергияси учун қарздорлик мажбууд бўлганда;

Ташминотчи қорхонанинг конуний талабномалари бажарилмаганда, шу жумладан, унинг тегишли вақиларига ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини олишга йўл қўйилмаганда.

ҳисобга олиш приборларини қасддан бузганда, кўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларнинг ишлашига ташқаридан аралашши ҳатти-ҳаракатлар амалга оширилганда;

электр энергиясидан ноконуний фойдаланилгани, электр тармоқларига ноконуний улашил, талон-тароқ қилиш ёки Ўзирлар Мақамасининг 2018 йил 12 январдаги 22-сонли Электр энергиясидан фойдаланиш Қоидалар (кейинги ўринларда Қоидалар деб аталади)нинг бузиншини бошқа ҳолатлари аниқланганда.

яъна электр энергетика тизимида электр энергия ва қувватда танқислик вужудга келганда, аварияларга йўл қўймаслик ва истеъмолчиларнинг тартибсиз узиб қўйилишининг олдини олиш мақсадида ҳудудий электр тармоқлари қорхонаси ўчириш вақтини кўрсатган ҳолда, истеъмолчилардан режамалар, илпоминациялар, бино ва ишпоотларни ёриткичларини, электр иситиш ва исик сув билан таъминлаш қурималарини ўчириб қўйишни талаби бажарилмаганда;

Суд органларининг конуний қуча қирган қарорларига асосан.

Истеъмолчилар ва субистеъмолчилар (ижарачилар), тадбиркорлик субъектлари ёҳуд фуқаролар ўртасида турли хил низоли (қелишмовчилик) ҳолатларда, факатгина суднинг конуний қуча қирган қарорларига асосан Ташминотчи қорхона электр тармоқдан ажратилиш ёки қайта улашни амалга оширади.

3.15. Ҳисобга олинмаган энергия учун амалга оширилган қайта ҳисоб-китоб, Истеъмолчинини конун ҳужжатларига белгиланган тартибда Қоидаларини бузганлик учун жавобгарликдан озод этмайди.

3.16. Ташминотчи қорхона етказиб берилган электр энергия учун қарздор бўлган Истеъмолчига қарзни беш кун ичйда тўлашни ҳақида хабардор қилишни таъминлайди.

Ташминотчи қорхона Истеъмолчинини хабардор қилинган вақтдан бошлаб беш кун муддат ўтгандан сўнг, Истеъмолчинини дебитор қарздорлик учун тармоқдан узиб қўйиш ва уларни қайтадан улашни конун ҳужжатларига белгиланган тартибда амалга оширади.

Қайта улашилди Истеъмолчидан тўлов қучи амалда бўлган бававий ҳисоблаш миқдорининг ўн баравари миқдорда ҳақ ундирилади. Бунда, ЭХНАТга уланган ҳамда ҳисобга олиш прибори автоматик тарзда ўчириб-ёқилиш қуримасига эта бўлган истеъмолчиларни тармоқларига қайта улашни учун ҳақ ундирилмайди.

3.17. Истеъмолчи электр тармоқларининг техник ҳолатини таъминлаш бўйича эқсплуатация харажатлари учун субистеъмолчилар, истеъмолчи билан субистеъмолчи ўртасида тузилган алгоҳида шартнома бўйича электр энергиясининг умумий ҳажмидан олиндирилган улгушта мутаносиб равишда ҳақ тўлайди.

Эқсплуатация харажатларини субистеъмолчига берилган электр энергияси тарифига қўшишга руҳсат этилмайди.

3.18. Ҳусусий уй-қой мулкдорлари ширкатлари ва қоммунал-эқсплуатация ташқилотлари, электр энергиясидан аҳолига электр энергияси етказиб бериш мақсадида фойдаланувчи идоравий ва муниципал уй-қой фонди, юридик шахслар ётоқхоналари, диний ташқилотлар ва оилавий қорхоналар, шунингдек, электр энергиясидан аҳоли эҳтиёжлари учун фойдалангидиган локал қозонхоналарга маиший истеъмолчиларга белгиланган тариф қўйлинилади.

3.19. Электр энергиясини ҳисобга олиш прибор билан биргаликда фойдаланилганган улнов трансформаторларинин бошқа жойга ўнатиш ва алмаштириш Ташминотчи қорхона билан қелишилган ҳолда амалга оширилади.

Истеъмолчининг айби билан электр энергиясини ҳисобга олиш приборига зарар етказилган (пломбаси бузилса, ойнаси синса ва бошқалар), электр энергиясини ҳисобга олиш приборини улаш схемаси ўзгартирилган, ҳисобга олиш асбобининг хотира блоқи ва уни дастурлашдан фойдаланиш түтмасига (бўлмасига) ташқаридан

тақсир кўрсатилган, электр энергиясини ҳисобга олиш приборидан ташқари электр кабул килгичларни улаш ёки энергия бошқа усулда ўтирилган ҳолларда, Тазминотчи корхонанинг нақолатли вақийи белгиланган шакл бўйича қоидадан бузиш даволатномасини тузади. Ушбу даволатнома асосида Тазминотчи корхона Истеъмолчигини электр тармонидан узиб қўйди.

Ҳисобга олинмаган электр энергияси миклорининг қиймати Тазминотчи корхона томонидан ушбу Шартномада кўрсатилган Истеъмолчигининг иш соғатлари сонин ҳисобга олинган ҳолда электр кабул килгичларнинг уланган қуввати бўйича қуйидаги ҳолатларда амалга оширилади:

электр энергиясини ҳисобга олиш прибори, ўлчов трансформаторларини улаш схемалари ўзгартирилганда, ҳисобга олиш асбобининг хотира блоқи ва уни дастурлашдан фойдаланиш түгмасига (бугмасига) ташқирдиган тақсир кўрсатилганда ва ҳисобга олишни назорат қилиш асбобларидан ташқари электр кабул килгичлар кўз билан аниқлаб бўлмайдиган яширин йўл билан (яширин электр симлари, переключателлар монтаж қилиниши ва шу кабилар) уланганда – электр энергияни переключателларнинг назорат асбоблари охирига алмаштирилган ёки улашни схемалари текширилган кундан бошлаб, бирок даъво муддатидан ортук бўлмаган муддатда;

электр энергиясини ҳисобга олиш приборига истеъмолчигининг айби билан зарар етказилганда (пломбаси бузилганини йўл қўйилган, ойнаси синган ва шу каби ҳолатлар) ёки электр энергияси айланма чикшида кўз билан аниқлаш мумкин бўлган бошқа усулда ўтгарилган тақсирда – охириги марта айланма чикшидан кундан бошлаб, бирок даъво муддатидан ортук бўлмаган муддатда амалга оширилади.

Ҳисобга олинмаган электр энергияси миклорини қийматини ҳисоб-китоб қилишда қоида бузиш аниқланганидан олдинги давр учун амалдаги тўлоғлар ҳисобга олинган ҳолда, қайта ҳисоб-китоб амалга оширилетган вақтдаги тариф қўлланилади. Буни I тарифи тўғрисида Истеъмолчилар учун ҳисобга олинмаган электр энергияси миклорининг қиймати ягона электр энергетикаси тизимининг максимал нуктасини соғатларига амал қиладиган тариф бўйича ҳисоб-китоб қилинади.

Электр энергиясини ҳисобга олиш Истеъмолчигининг айбисиз вақтинчалик бузилганда етказиб берилган электр энергияси учун ҳисоб-китоб Тазминотчи корхонанинг қарори бўйича, ҳисобга олиш бузиллишга қадар бўлган олдинги ҳисоб-китоб давридаги ёки ҳисобга олиш тиклангандан кейинги даврдаги ўртача сўтқалик сарф бўйича амалга оширилади.

Электр энергиянинг ўртача сўтқалик сарфи бўйича ҳисоб-китоб қилиш даври бир ойдан ошмаслиги керак ва шу вақт ичида ҳисобга олиш тиклангани зарур.

Агар, электр энергияни ҳисобга олиш приборини объектив сабабларга кўра, кўрсатилган муддатда (ўлчаш трансформаторининг, ҳисобга олиш приборининг йўқлиги, ўтин бўлмайдиган йўллар ва шу кабилар туфайли) тиклаш имконияти бўлмаса, истеъмолчига етказиб берилган электр энергияси учун ҳисоб-китоб қилиш тартиби ва ҳисобга олишни тиклаш муддати истеъмолчиги ва ҳудудий электр тармоқлари корхонасининг ўзаро келишуви билан белгиланади.

Электр энергиядан фойдаланишда Истеъмолчи томонидан йўл қўйилган қоидабузиллишлар Тазминотчи корхона вақийи ва Истеъмолчи томонидан имзоланган икки нухсадаги белгиланган шакл бўйича даволатнома билан расмийлаштирилади, унинг бир нухаси Истеъмолчига берилди ва Тазминотчи корхона томонидан ушбу Қоидаларни бузган Истеъмолчи электр қурималари тармоқдан узиб қўйилади.

Истеъмолчи даволатномани имзоланиши рад этган тақсирда, қоида бузиш даволатномасида истеъмолчигини таништирилган түгмасида белги қўйилади.

IV. ТОМОНЛАРИНИНГ ХУСУС ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

4.1. Истеъмолчи қуйидаги ҳужжатларга эга:

Истеъмолчигининг электр қурималарини Тазминотчи корхона электр тармоқларига техник шартларга мувофиқ ўрнатилган тартибда улаш; сифат кўрсаткичлари давлат стандартларига мувофиқ ўрнатилган тартибда электр энергиясини олиш;

электр энергияси етказиб беришнинг тўхталиши ёки тўхтатиб қўйилиши сабаблари тўғрисида белгиланган тартибда ахборот олиш;

Тазминотчи корхонага истеъмол қиладиган электр энергияси хажмларининг ўзгартирилиши тўғрисида белгиланган тартибда тақсифлар киритиш. Буни электр энергиясининг шартномадаги хажминини ўзгартириш бўйича тақсиф мўлжалланаётган ўзгартиришдан 10 кун олдинда (жорий ой тугагунгача) берилиши керак

электр энергияси тўлик хажмида етказиб берилмаслиги ёки сифат кўрсаткичлари давлат стандартларига мувофиқ бўлмаган электр энергияси етказиб берилиши оқибатида ҳудудий электр тармоқлари корхонаси ёки электр тазминоти корхонаси (айбдор ташкилот) томонидан етказилган зарарларин белгиланган тартибда қоплаш;

Шартномани қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама тартибда бекор қилиш;

Шартнома бекор қилганда фойдаланилмаган электр энергияси миклорини учун тўланган маблагни қайтарилишини талаб қилиш;

Электр энергияси етказиб берилиши тўхтатилганда етказилган зарарни қоплашни талаб қилиш;

электр тазминоти шартномасини тузишда ва бажаришда юзата келетган низоларни ҳал этиш учун судга, монополияга қарши давлат органига ёки бўйсунуви бўйича юқори органига (мансабдор шахсга) мурожаат қилиш.

Истеъмолчи қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳужжатларга ҳам эга.

4.2. Истеъмолчи қуйидагиларга мажбур:

Тазминотчи корхона томонидан белгиланган электр энергиясини истеъмол қилиш режимида ривқ этиш;

фойдаланилган электр энергияси (қуввати) учун ўз вақтида ҳақ тўлаш;

нилатилаётган электр қурималари, асбоблар ва асбоб-ускуналарнинг зарур техник ҳолатини ва истеъмолчиларининг электр қурималарини эксплуатация қилишда хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя қилинишини таъминлаш, ҳудудий электр тармоқлари корхонасига ёки электр тазминоти корхонасига электр асбоб-ускуналарининг носозлиги тўғрисида хабар қилиш;

электр энергиясини оқилана фойдаланиш чора-тадбирларини амалга ошириш;

“Узэнергомиспекцияси”нинг ёзма кўрсатмаларини ўз вақтида бажариш;

Электр қурималарининг тузилиши қоидаларига талабларига риоя этиш;

ўрнатилган тартибда Тазминотчи корхона вақийида электр энергиясини ҳисобга олиш приборларини кўришга имкон бериш;

йил мобайнида янгидан илгга тушириладиган электр қурималаридан фойдаланиш бошланганидан қамда бир ой олдин электр энергиясининг зарур миклорини учун ҳудудий электр тармоқлари корхонасига буюртманомана бериш;

келгуси йил учун электр энергиясига бўлган эҳтиёжни аниқлашда электр энергиясини электр тармоқларидан узатишда, ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг (ишлар турларининг) технологияк жараяни ишлаб чиқариш эҳтисажларига, ишлаб чиқариш бинолари ва маъмурий биноларни ёритиш, иситиш, шамоллатиш учун

электр энергия сарфини, шунингдек, ушбу электр тармоқларида уланган истеъмолчиларнинг эхтиёжиди хисобга олиш.

Истеъмолчи томонидан хисобга олиш приборни ЭХНАТда муқобил (соз холда) ишлашга тўққонлик қилиши амалдаги Конун ва бошқа меърий ҳуқуқий ҳужжатларга асосан жавобгар бўлишига сабаб бўлади.

Шунингдек, уланган қуввати 5 МВт ва ундан ортиқ бўлган Истеъмолчи Тарминотчи корхонанинг талабига кўра қуйидагиларни хисобга олиши ва бу ҳақида хабар бериши шарт:

истеъмог қилинаётган қувватнинг ҳар сўтқалик, ҳар ойлик сарфи ва амалдаги микроли;

янона электр энергетика тизимининг энг кўп ва энг кам юкламади даврларида реактив энергия ва қувватнинг ҳар сўтқалик сарфи;

янона электр энергетика тизимининг энг кўп юкламасининг ўтиш даврида актив энергия (қувват)нинг ҳар 30 дақиқадати сарфи.

Уланган қуввати 250 кВА ва ундан ортиқ бўлган истеъмолчилар юқорида кўрсатилган мажбуриятлар билан биргаликда қуйидагиларга мажбур:

маҳсулот бирлигини ишлаб чиқариш (ишларни амалга ошириш) учун электр энергияси сарфининг техник ва иқтисодий жиҳатдан асосланган илгор нормаларини ишлаб чиқиш - умумий ишлаб чиқариш ва технология; яқка тартибдаги ва тўрух бўйича; йиллик, чораклик ва ойлик - уларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш технологияси тақомиллаштирилиши (ўзгартирилиши) ва янги техника жорий этилишига қараб қайта кўриб чиқиш;

корхона бўйича, шу жумладан кўп энергия сарфлайдиган уқуналар, цехлар ва истеъмолчилар тўрухлари бўйича электр энергияси бағлансларини тўзиш ҳамда улар асосига ишлаб чиқариш жараёндарида электр энергиясидан фойдаланиш самарадорлигини таҳлил қилиш, электр энергиясининг самарасиз сарфланиши ва исроф бўлишини аниқлаш, уларни қамайтириш ва бартараф этиш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

кегуиси давр учун электр энергиясига бўлган эхтиёжиди ва электр тармоқларининг энергия ўтказиш қобилиятини ошириш, электр тарминоти схемаларини тақомиллаштириш зарурлигини аниқлаш мақсадига (маҳсулот ишлаб чиқаришининг, бажариладиган иш турларининг мўлжалланаётган прогноз ҳажмларидан ва электр энергияси сарфи меъёрларидан келиб чиқиб, уларни қамайтириш ва электр энергиясини тежашни хисобга олган холда) электр энергиясининг бир йил ва келгуиси давр учун бағлансларини тўзиш;

маҳсулот (ишлар) бирлигига электр энергияси сарфининг тақдирланган меъёрларига риоя қилиш ва уларни қамайтириш бўйича белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш;

электр энергиясини тежаш бўйича (йиллик ва узоқ истиқбол учун) ташкилий-техник тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

Истеъмолчи Тарминотчи корхона томонидан белгиланган энергия истеъмолини чеқлаш жадваллини бажариши шарт.

Истеъмолчи конун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эта.

4.3. Тарминотчи корхона қуйидаги ҳуқуқларга эта:

истеъмолчилардан электр тарминоти шартномасида белгиланган мажбуриятларни тегишли даражада бажаришни талаб этиш;
истеъмолчилар томонидан электр тарминоти шартномаси шартлари бажарилмаслиги ёки бузилиши оқибатига унга етказилган зарарнинг белгиланган тартибда қолланиши;

даврий режимида истеъмолчиларни электр тармоқларидан ўзини (ўчирини);

ЭХНАТга уланган ва олдидан тўланган маблаг тўғайилган сўнг электр энергияси учун олдидан тўловни амалга ошириш қуримласига эта хисобга олиш асбоб мавжуд бўлган истеъмолчиларни ўзини. Бунда ўзйилгандан сўнг истеъмолчининг кўриши мумкин бўлган зарари учун Тарминотчи корхона жавобгар бўлмайди.

Қоидалар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган ҳолатларда Истеъмолчиларни электр тармоқлардан ўзиш оқибатлари учун жавобгар бўлмайди.

Тарминотчи корхона қонунчилиқда белгиланган бошқа ҳуқуқларга ҳам эта бўлиши мумкин.

4.4. Тарминотчи корхона қуйидагиларга мажбур:

Истеъмолчига электр энергиясини электр тармоги орқали электр тармоқларининг бағлан бўйича мансублик бўлиниш чегарасигача шартномалда кўрсатилган ҳажмда мунгазам етказиб бериш;

уқуналар, электр ўзатиш линияларини, хисобга олиш приборларидан фойдаланиш, уларга техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш, шунингдек, ўз электр ҳўжаллиги объектларидани носозликларни бартараф қилиш;

электр тармоги ҳўжаллиги объектларини режали таъмирланиши туфайли электр энергияси билан таъминлашдаги мумкин бўлган ўзйилгилар тўғрисида қамиди 3 кун олдидан огоҳлантириш;

Истеъмолчининг электр энергиясини етказиб берилиши тўхтатилиши ва тўхтатилиш сабаблари тўғрисида хабардор қилиш (Истеъмолчи мансуб холимларини уяли алоқа воситаси орқали (телефонограмма), овозли хабар, телеграм хабарнома, СМС хабар орқали ёки ёзма тарзда);

қиритилаётган чеқлашлар тўғрисида, чеқлашларни ҳажми ва вақти кўрсатилган холда Истеъмолчига олдидан хабар бериш;

электр энергияси тўлиқ етказиб берилмаганлиги ёки электр тарминотидаги бошқа бузилишлар тўғрисидаги Истеъмолчининг арзасини, ариза олинган кундан бошлаб 10 кундан кеңяктрмай кўриб чиқиш Қоидаларга мувофиқ бартараф этиш ва бағлафил жавоб юбориш;

Истеъмолчига ўрнатилган тартибда етказиб берилган энергия хисобини юритиш;

Истеъмолчининг белгиланган тартибда қиритилган тақсифларига мувофиқ беш кун муддатга электр энергиясининг ойлик шартномавий ҳажмига ўзгартиришлар қиритиш, электр энергиясининг ойлик шартномавий микролини қупайтириш (қамайтириш) мумкин бўлмаган тақсирда - бу ҳақида, рад этиш сабабини кўрсатган холда, истеъмолчига хабар қилиш;

Истеъмолчига ўрнатилган хисобга олиш приборларини алмаштириш ва ўрнатиш, пломбеланиши таъминлаш;

давлат стандартига мувофиқ бўлган электр энергиясини етказиб бериш.

истеъмолчининг сарфлаган электр энергияси учун қазни вужудга келганда қазни беш кун муддатга тўлаш зарурлиги тўғрисида ёзма хабардор қилиш (ЭХНАТга уланган истеъмолчилар бундан мустафо);

Тарминотчи корхона қонунчилиқка мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эта.

V. ТОМОЦЛАРНИНГ ЖАВОБАРЛИГИ

5.1. Электр тарминоти шартномаси бўйича тарфлар қонунчилиқда белгиланган тартибда жавобгар бўлади шунингдек, шартнома шартлари

бажарилмаган ёки тегишли тарзда бажарилмаган ҳолларда, Тарминотчи корхона бўйича истеъмолчида етказилган ҳақиқий зарарни қоплашга мажбур.

5.2. Тарминотчи корхона Истеъмолчи олдида моддий жавобгар бўлмайди агар: Истеъмолчи электр энергияси истеъмолчи олдида моддий жавобгар режимда ривож қилмай, электр энергияси истеъмолчи ёки қувватининг шартномавий миқдоридан ошиб кетишига йўл қўйганда, Худудий электр тармоқлари корхонаси томонидан белгиланган электр энергияси истеъмолчини чеклаш жадваллари бажарилмаган ҳолларда сифати паст электр энергияси етказиб берилганлиги учун;

захира манбаи автоматик ишга тушганда, автоматик қайта улаш ва автоматик тарзда тез-тез ўчиришлар вақтида электр энергиясини етказиб бериш борасидаги танлашувлар учун.

Электр таъминоти шартномаси бўйича мажбурийлар бажарилмаган ёки зарур тарзда бажарилмаган ҳолларда, Худудий электр тармоқлари корхонаси бўйича истеъмолчида етказилган зарарни қоплашга мажбур.

5.3. Томонлар уларнинг хоҳиши ва ҳаракатларида боғлиқ бўлмаган табиий офатлар ёки иқлимий-иктисодий вазиятлар сабабли ушбу шартномада келтирилган бўлмайдиган ва олдиндан билиб бўлмайдиган фавқулодда ҳолатларни ўз ичига олган енгилб бўлмас куч (форс-мажор) оқибатида ўз зиммасига олган мажбурийларни бажара олмаса, томонлардан ҳеч бири ўз мажбурийларини тўлиқ ёки қисман бажармагани учун жавоб берадими.

5.4. Тарафлар ўртасида шартнома юзасидан келиб чиққан низолар ўзаро келишув йўли билан ҳал қилинади. Агарда икки томонлама келишувга эришилмаса, низолар Ўзбекистон Республикаси конституцияга кўра иқтисодий судларда ёки "ХОРАЗМ МЕДИЦИНА ВА АРБИТРАЖ МАРКАЗИ" жамияти хузуридаги доимий фаолият кўрсатувчи Ҳақамлик судида ҳал қилинади. Низо Ҳақамлик судида ҳал қилинганда суднинг қарарининг ва Низога кўра ҳал қилинади. Ҳақамлик муҳокамасининг жойи: Ҳақамлик суди томонидан белгиланади. Ҳақамлик муҳокамаси билан боғлиқ чиккилар Ўзбекистон Республикаси "Давлат божи тўрисида"ги Қонуни ва илоҳиясида белгиланган ставкалардан ошмаслиги лозим.

5.5. Тарафлар ўртасида ушбу шартномада белгиланмаган ҳолатлар юзасидан низо келиб чиққан тақдирда, улар мажбурий шартноманинг 5.4-бандида кўрсатилган тартибда "ХОРАЗМ МЕДИЦИНА ВА АРБИТРАЖ МАРКАЗИ" жамияти хузуридаги доимий фаолият кўрсатувчи Ҳақамлик судида ҳал қилинади.

VI. Электр энергиясини чеклаш ёки узиб қўйиш шартлари

6.1. Қувват ва электр энергияси истеъмолчи бўйича чеклаш ва узиб қўйиш жадваллари Худудий электр тармоқлари корхонаси томонидан истеъмолчилар билан бирга, ишлаб чиқариш, маҳаллий давлат ҳокимияти идоралари билан келишилганда, "Худудий электр тармоқлари" АЖ томонидан тасдиқланади ва ягона электр энергияга тизимда электр қуввати ва энергия танқислиги пайдо бўлганда жорий этилади.

6.2. Электр энергиясини чеклаш ва узиб қўйиш жадваллари истеъмолчининг технология ва авария бронини аниқлаш делогатномасига асосан, жорий йилнинг 1 октябридан кейинги йилнинг 1 октябригача бўлган давр учун тузилади ҳамда жадвалларга киритилган бarchа истеъмолчилар учун уларни бажариш мажбурий ҳисобланади.

Жадвалларнинг қуйидаги турлари тузилади:

ягона электр энергияга тизимда ёки икки тарафдорлар етиштирилганда электр энергиясини (кВт соатда) чеклаш жадвали. Жадвалда электр энергия истеъмолчини истеъмолчиларнинг технология бронига, кейинчалик эса авария бронига (чеклашга мансуб бўлмаган объектлардан ташқари) ва бунда истеъмолчи 5 та навбатга бўлган ҳолда қисқартириш назарда тутилган лозим;

ягона электр энергияга тизимда қувват етиштирилганда қувватни (кВтда) чеклаш жадвали. Жадвалда ягона электр энергияга тизимининг эргаллиги ва кечки энг катта юктамалари юзга келадиган соатларда истеъмол қилинадиган қувватни истеъмолчиларнинг авария бронига қаматириш ва бунда истеъмол қилинадиган қувватни 5 та навбатга бўлган назарда тутилган лозим;

қувват тақчиллиги юзга келиши натижасида авария ҳаффи пайдо бўлганда ва чеклаш жадвалларини жорий қилиш имконияти бўлмаганда, қувватни чеклаш жадвали. Жадвалда узиб қўйишнинг мумкин бўлмаган объектлардан ташқари, ягона электр энергияга тизими истеъмолчиларини тўлиқ узиб қўйиш ва узиб қўйиладиган қувватни 5 навбатга бўлиш назарда тутилган лозим.

6.3. Чеклаш ва узиб қўйиш жадвалларини амалга киритиш тартиби қуйидагилар:

электр энергияси ва қувватни чеклаш ва узиб қўйиш жадваллари "Ўзбекистон миллий электр тармоқлари" АЖ раҳбари фармойиши билан амалга киритилади. Диспетчерлик бошқарувининг бarchа даражаларида электр энергиясини чеклашни жорий этиш фармойиши оператив журналида чеклаш ҳажми, чеклаш бошланадиган ва тўғайдиган вақт кайд этилган ҳолда берилади;

Худудий электр тармоқлари корхонаси истеъмолчиларга кейинги суткаларда электр энергиясини чеклаш жадвалларининг амалга киритилиши тўрисида жорий сутканинг соат 14⁰⁰ дан кечиктирмай, чеклаш ҳажми, чеклаш бошланадиган ва тўғайдиган вақтини кўрсатган ҳолда маълум қилади.

Электр энергиясини чеклаш жадвалларини зудлик билан жорий этиш зарур бўлганда, бу ҳақидаги билдиришнома сутканинг вақтидан кетган назар, чеклашнинг амал қилиши бошланганидан 1 соат олдин истеъмолчиларга етказилади.

Узиб қўйиш жадваллари истеъмолчилар томонидан Худудий электр тармоқлари корхонасидан узиб қўйиш жадваллари жорий этилиши тўғрисидаги билдиришнома олганидан кейин дарҳол жорий этилади.

Истеъмолчилар – чеклаш ва узиб қўйиш жадвалига киритилган, шу жумладан узлуксиз ишлаб чиқариш технология жараянига эга корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар (чеклаш ва узиб қўйишнинг мумкин бўлмаган объектлардан ташқари) чеклаш ва узиб қўйиш жадвалларининг Худудий электр тармоқлари корхоналари томонидан кўрсатилган муддатда сўзсиз бажарилишини ташкил этиши шарт. Акс ҳолда, улар узиб қўйиш ва чеклаш жадваллари бажарилмаганлиги туфайли ягона электр энергияга тизими марказларидан мажбурий узиб қўйиш натижасида юзга келадиган оқибатлар учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Худудий электр тармоқлари корхонаси электр энергияси ва қувватини чеклаш жадвалларини амалга киритиш тўғрисидаги фармойиш истеъмолчилар томонидан бажарилмаганда, уларни оқошлангирдан сўнг электр энергияси ва қувват истеъмолчининг белгиланган даражада қамалишини таъминловчи микродорда электр энергияси етказиб берилишини мажбурий равишда чеклайди.

Бу борадаги технология жараянлар бузилишининг оқибатлари учун жавобгарлик Истеъмолчи корхона раҳбарлари зиммасига юкланади.

6.4. Қондаларда назарда тутилмаган сабабларга кўра Истеъмолчиларнинг электр энергиясидан ўчиргаллик учун Худудий электр тармоқлари корхоналарида нисбатан қонунчилик ҳужжатларида мувофиқ иқтисодий чорадар кўлланмади.

Томонлар электр тармоқларининг биланс мансублиги ва эскилтигани қилгн бўйича мансублик чегараси даволатномаси

Хисобга олиш прибори даялат режамн трансформатори жамн коэффициент уланган қуввати кВт кучланиш

- 1. Тариф гурухи Фаолият тури
2. Тариф гурухи Фаолият тури

1. Истеъмолчининг билансида куйидаги электр қурилмалар мавжуд:

- а) хаво электр тармони
б) кабелъ электр тармони
в) подстанциялар, трансформатор подстанциялари ТП режамн кВА

2. Истеъмолчи ва Тарминотчи корхона ўрталаридаги электр тармоқларининг биланс бўйича мансублик чегараси

3. Улардан куйидагилари:

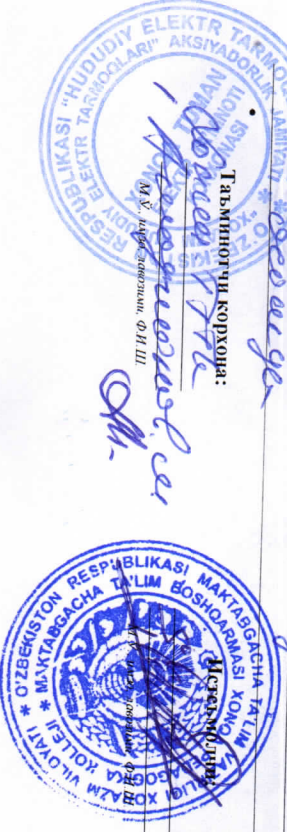
а) хизмат кўрсатиш Истеъмолчи ходимлари томонидан,

билан 202 йил санада тўзилган -сонли Техник хизмат кўрсатиш тўғрисидаги шартнома асосида Тарминотчи корхона томонидан хизмат кўрсатилади. Техник хизмат кўрсатиш шартномаси тўзимасе Тарминотчи корхона томонидан хизмат кўрсатишмайди.

4. Электр қурилмаларининг ҳолати ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича жавобдарлик чегараси куйидагидея белгилади:

Тарминотчи корхона:

Истеъмолчи:

Энергияни йўқолишларини аниқлаш бўйича

ДАЪЛАТНОМА

Энергия хисобга олиш приборлари электр тармоқларининг биланс бўйича мансублик чегарасида ўрнатилмаганда, электр тармоқларининг биланс бўйича мансублиги чегараси хисобга олинган ҳолда мансублик чегарасидан хисобга олиш прибори ўрнатилган жойгача бўлган қисми хисоблаш йўли билан аниқланади ва куйидагиларга хисобланади:

а) Қуввати кВА бўлган трансформаторлардаги ойлик актив энергиянинг йўқолишлари кВт соат ёки % реактив энергия йўқолишлари кВАр соат ёки % ташкил этади.

б) Истеъмолчининг кабелъ линияларидати хар ойлик энергияни йўқотиш:

Узунлиги М;
Кесим юзаси мм²;
Русуми;
Кучланиши кВ бўлса, кВт соатни, ёки % ташкил этади;

в) Истеъмолчининг хаво линияларидати хар ойлик энергия йўқолишлари:

Узунлиги М;
Кесим юзаси мм²;
Русуми;
Кучланиши кВ бўлса, кВт соатни, ёки % ташкил этади.

Энергияни хар ойда жамн йўқотишлар ҳажми хисоб давридаги энергия сарфининг фондзини ташкил этади.

Энергия (актив, реактив) сарфи бўйича
ХИСОБОТ

20 ____ йил _____ охи бўйича
Кўрсаткичлар қайд этилган сана " ____ " _____ 20 ____ йил.

Уланган жой номи, ҳисобга олиш	Ҳисоб-китоб коэффициенти			Ҳисобга олиш прибори		Ҳисобга олиш прибори қўрағичи	Табақалаштририлган тариф бўйича сарф кВт.с.						
	ток трансфор- маторнинг (ТТ)	кучланиш транс- форма- торнинг (КТ)	уму- бошлан- ғич	прибори	Сарф кВт.с. кВАр.с.		Эрта- лаб типа вақт	Кун типа вақт	Кечки типа вақт	Тун	соат	соат	соат
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Жами													

Изоҳ: 7-устун = 6-устун - 5-устун; Табақалаштририлган ҳисоб учун назорат рақами 8-устун = 7-устун * 4
устун; 8-устун = 9-устун + 10-устун + 11-устун + 12-устун + 13-устун.

Компенсация қўрилмағарининг ишлаш режими

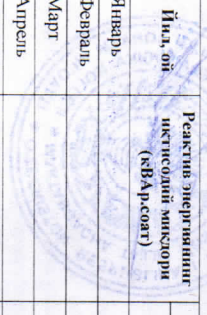
1. Компенсация қўрилмағарининг белгиланган қуввати

Т/р	Компенсация қўрилмағарининг гурали	Қуввати	Улачиш вақти	Жами
1	Конденсаторлар, кВАр 1000 Втача 1000 Втан юқори, жумладан: Автоматик бошқариладиган: 1000 Втача 1000 Втан юқори, Қўла бошқариладиган: 1000 Втача 1000 Втан юқори, 1.2. 1000 Втан юқори, Синхрон дивиташлар - (СД), кВт СДнинг реактив қуввати, кВАр (СДнинг ўрнатилган қувватининг 30 фоизи, кВт) Жами (16 + 36) кВАр 1000 Втача 1000 Втан юқори.			
2				
3				

ИЗОХ: авторэжимда ишлайдиган конденсатор қўрилмағари билан жадвалдан таъкидланган ушанич вақтларнинг таъкидланган ишлатилган вақт эмас.

2. Реактив энергиянинг икτισолий миқдори

Йил ой	Реактив энергиянинг икτισолий миқдори (кВАр.соат)	Шу жумладан тариф гуруҳлари бўйича		
		I	II	IV
Январь				
Февраль				
Март				
Апрель				
Май				
Июнь				
Июль				
Август				
Сентябрь				
Октябрь				
Ноябрь				
Декабрь				

Реактив энергиянинг ҳар бир ҳисобот даври учун иқтисодий қиймати, ушбу Шартномада кўрсатилган ва ўрнатилган тартибда аниқланадиган қувват коэффициентининг олтинми микдори ҳисобга олинмиб, ушбу давр учун актив энергиянинг шартномадаги микдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Ҳисобот даврининг якуни бўйича реактив энергия иқтисодий қийматининг амалдаги микдори истеъмоли қилинган актив энергия ва қувват коэффициентининг шартномавий микдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Тарифга устама қўшилган қиймат солиғи ҳисобга олинмаган ҳолда фаол энергиянинг амалдаги тарифи бўйича.

5% - реактив энергиядан иқтисодий қиймат доirasida фойдаланилганда, бу амалда истеъмоли қилинган актив энергия ва қувват коэффициентининг шартномавий микдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

10% - реактив энергиядан иқтисодий қиймат микдоридан ортиқ фойдаланилганда, бу амалда истеъмоли қилинган актив энергия ва қувват коэффициентининг шартномавий микдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Реактив энергия компенсацияси учун электр энергияси тарифига устамадар жарима санқилиси ҳисобланмайди ва электр таъминоти шартномасига асосан ўқидирилади.

Реактив энергия ўрни етарлига тўлдирилмаслиги ҳисобига қувват коэффициентининг норматив қиймати Истеъмоли томонидан қўйлаб-қувватланмаслиги аниқланганда, худудий электр тармоқлари қорхонаси томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда актив электр энергия йўқолиши қийматининг техник-иқтисодий ҳисоб-китоблари амалга оширилади, шунингдек, қувват коэффициентини кўрсаткичлари белгиланган нормативларга нисбатан пасайтирилганлиги учун Истеъмолилардан қўшимча маълумотлар ўқидирилади.

Бунда Ҳисоб-китоблар ва қўшимча маълумотни ўқидириш Ҳисоб-китоб даврида Шартномада кўрсатилганга нисбатан Истеъмоли томонидан қувват коэффициентининг амалдаги қийматини пасайтиришга йўл қўйилганлиги тўғрисида "Ўзэнерготиенекция"нинг таслиқнома бўлида амалга оширилади.

Тариф чегрмаларни Истеъмоли ягона электр тизими тармоғида электр тармоғининг қатта оқламли соатларида реактив энергия ҳосил қилганда ва электр тармоғининг қичқик оқламли соатларида энергия тизими тармоғидан реактив энергия истеъмоли қилинганда, агар Истеъмоличининг бундай режимида ишлаш зарурати Шартномада кўрсатилган бўлса, тақлим этилади.

Чегрима қўшилган қиймат солиғи ҳисобга олинмаган ҳолда актив энергия учун амалдаги тарифнинг 15% микдорида белгиланади.

Таъминотчи қорхона:

Авариявий ва технологик бронни аниқлаш бўйича ДАЛОЛАТНОМА

Истеъмоличининг _____ иштирокида тузилди.

Ягона электр энергетикаси тизимида узоқ муддатли ёки қисқа муддатли қувват танқислиги юзга келганда Истеъмоли қўйидагиларни бажариши керак:

1. Усухна оқламаганини технологик брон даражасига ача пасайтириш:

Т/р	Технологик бронни тааллуқли чеклар ва агрегатлар номи*	Ишда қолдирилган оқламадар қуввати (кВт)	Изох
1.			
2.			
3.			
4.			

Жами: _____ кВт

*а) Барча чеклар ва агрегатлар зўдик билан ўчиринида, ўчириниши яроқсиз маҳсулот ишлаб чиқарилиши, ускунанинг бузилиши, норматив ёнин, захарланмиши ва бошқа бахтсиз ҳодисаларга олиб келувчи чеклар ва агрегатлар бундан мустасно.

б) Технологик бронна шунингдек авария броннича тааллуқли чеклар ва агрегатлар ҳам қаради (2-бандда қаранг.)

Технологик бронни чеклаш босқичлари:

I босқич _____ кВт, II босқич _____ кВт,

III босқич _____ кВт, IV босқич _____ кВт.

2. _____ ўтанидан кейин чеклар ва агрегатлар авария бронни даражасига ача узиб қўйилади.

Т/р	Авария броннича тааллуқли чеклар ва агрегатлар номи*	Ишда қолдирилган оқламадар қуввати (кВт)	Изох
1.			
2.			
3.			
4.			

Жами: _____ кВт.

* а) Ўчириниши сув таъминоти, алоқа воситалари ишининг тўхталиши, иштиги тизимининг музаб қилиниши олиб келувчи чеклар ва агрегатлар, ҳамда қўриқлаш ёриткичлари электр тармоғидан узилмаган ҳолда қолдирилади.

б) Ёнгнига қарши захира насослар ва бошқа ёнгнига қарши агрегатлар авария броннича қирмайди (ушбу агрегатлар, заруратга қараб, олдиндан Таъминотчи қорхона билан келишилган ҳолда рўйхатга киртилмиши мумкин).

Таъминотчи қорхона:

